

Temel Bilimler: Jinekoloji

Doç. Dr. Ayşe Ender YUMRU
Dr. Burcu DİNÇGEZ

Kadın genital sistemi fonksiyonel ve klinik özelliklerine göre üst ve alt genital traktus olmak üzere 2'ye ayrılır.

Alt Genital Traktus

Alt genital traktus vulva, vajina ve serviksi içerir.

Vulva Gelişimi

Erken embriyonik dönemde eksternal genital organların her iki cinsiyete farklılaşabildiği indifferansiye evre vardır.

- İki genital kabarıklık
- İki genital katlantı
- Orta anterior genital tüberkül

Bunlar testosteron yokluğunda kadınlarda şu yapılarla dönüşür:

- Labium majus
- Labium minus
- Klitoris

Pubertede, labium majus ve pubiste yağ birikimine bağlı olarak boyut artışı görülür. Menarş ile birlikte kıllar gelişmeye başlar. Menopoz sonrası değişikliklerle düşük östrojen seviyesine bağlı olarak yağlı dokunun kaybı ve kıllarda azalma olur. Bazı hastalarda introitus da daralır.

Anatomi

Vulva zengin kanlanmaya sahiptir. İnternal pudendal damarlardan, iliak arterin diğer dallarından ve femoral arterin dalı olan eksternal pudendal arterden beslenir (fig A).

Lenfatik drenajı inguinal ve yüzeysel femoral lenf nodlarına olur. Pudendal sinirler S2,3 ve 4'ten köken alır.

Vajina Gelişimi

Vajina üst bölümü paramezonefrik kanaldan ve alt bölümü solid sinovajinal kanalların kanalizasyonundan oluşur. Introitus ve hymen ürogenital sinüsten köken alır. İn utero 6-7. aya kadar vajinanın kanalizasyonu tamamlanmaz.

Anatomi

Vajina stratifiye skuamoz epitel ile kaplıdır. Epitel glikojenden zengindir ve bu glikojen laktobasiller tarafından kullanılır. Glikojenin laktik aside dönüşümü ile vajenin asit pH ortamı oluşur. Bu durum normal vajinal floranın korunmasını sağlar ve patojenik organizmaların kolonizasyonuna engel olur.

Servikal, paraüretral, Bartholin bezleri ve bazı vajinal transüstasyonlar vajinal salgıları oluşturur. Puberte öncesinde ve menopoz sonrasında düşük östrojen seviyeleri vajinal mukozada incelmeye neden olur.

Kan akımı iliak arterin dalları olan vajinal arterden sağlanır.

Alt 1/3'ünün lenfatik drenajı vulvanınki gibidir, üst 2/3 ise internal iliak, obturator ve eksternal iliak nodlara drene olur.

Serviks Gelişim

Serviks ve uterus paramezonefrik kanalın füzyonu ile oluşur. Ortadaki septum tek kaviteyi oluşturmak için absorbe olur.

Serviks vajinal kubbeye doğru uzanır ve ektoservikal kısım stratifiye skuamoz epitelle kaplanır. Buna zıt olarak endoservikal kanal tek katlı kolumnar epitelle

Obstetrics and Gynaecology: Clinical Cases Uncovered.
By. M. Cruickshand and A. Shetty. Published 2009 by Blackwell Publishing. ISBN: 978-1-4051-8671-1